

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αθήνα 12/6/2012

ΠΡΟΣ : Την Πανελλήνια Ομοσπονδία
Εργαζομένων Ιδιωτικού Δικαίου
στο Δημόσιο (Π.Ο.Ε.Ι.Δ.Δ.)
ΚΟΙΝ: κ. Γεώργιο Ζανιά
Υπουργό Οικονομικών

ΣΧΕΤ: Το από 5.6.2012 έγγραφο της Π.Ο.Ε.Ι.Δ.Δ. προς τον Υπουργό Οικονομικών

Σε απάντηση του παραπάνω εγγράφου σας προς τον Υπουργό Οικονομικών, που κοινοποιήθηκε και στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, αναφορικά με καταγγελίες σωματείων σας ότι υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να εγκρίνουν πληρωμές μισθών εργαζομένων που βρίσκονται στην εργασία τους δυνάμει προσωρινών διαταγών ή αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων, ζητούν από τους εργαζομένους, με την επίκληση της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 326 ν. 4072/2012, με την οποία προστέθηκαν στο άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3068/2002 εδάφια 2 έως 5, να καταθέσουν ισόποση εγγυητική επιστολή τράπεζας, σας γνωρίζουμε τις απόψεις μας επί του ζητήματος που ανέκυψε

Με τις ως άνω διατάξεις, οι οποίες τέθηκαν πρόσφατα σε ισχύ, θεσπίζεται υποχρέωση του διαδίκου που πέτυχε την έκδοση δικαστικής απόφασης ή άλλου εκτελεστού τίτλου (που υπόκεινται σε ένδικα μέσα ή βοηθήματα) και με την οποία υποχρεώνεται το Δημόσιο σε καταβολή χρηματικού ποσού, να προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή τραπεζής, ως προϋπόθεση εκτέλεσης της απόφασης. Κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου επιτρέπεται η μείωση (έως και κατά 1/2) του ύψους της εγγυητικής επιστολής.

Πρωτίστως θα πρέπει να σημειωθεί ότι από τις ίδιες τις επίμαχες διατάξεις προκύπτει ότι η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής δεν απαιτείται σε καμία περίπτωση οσάκις το Δημόσιο υποχρεώνεται με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή με προσωρινή διαταγή να απασχολεί προσωρινά εργαζόμενο. Η καταβολή των αποδοχών στις περιπτώσεις αυτές έχει ως αιτία της την εργασία που παρασχέθηκε και όχι άλλη αιτία που κρίθηκε με δικαστική απόφαση, όπως λ.χ. παραβίαση συμβάσεων ή αποζημιώσεις που δεν αφορούν στην εργασιακή σχέση. Συνεπώς, από το ίδιο το γράμμα των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής. Η εγγυητική επιστολή αποκλειστικό σκοπό έχει να εξασφαλίσει τυχόν απαίτηση του Δημοσίου για επιστροφή των χρημάτων που κατέβαλε αχρεωστήτως με βάση μία δικαστική απόφαση, αν αυτή ανατραπεί εκ των υστέρων σε ευδοκίμηση ενδίκου μέσου ή βοηθήματος. Όμως, ακόμη και σε περίπτωση που τυχόν ανατραπεί στο μέλλον η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή η προσωρινή διαταγή που υποχρεώνει το Δημόσιο να απασχολεί προσωρινά τον εργαζόμενο, το τελευταίο δεν έχει αξίωση για επιστροφή των αποδοχών που κατέβαλε σ' αυτόν, καθόσον αποτελούν δεδουλευμένες αποδοχές, δηλ. το αντάλλαγμα για την εργασία που παρασχέθηκε. Ως εκ τούτου η απαίτηση να προσκομισθεί εγγυητική επιστολή για την εξασφάλιση μιας εκ των προτέρων προδήλως ανύπαρκτης απαίτησης του Δημοσίου αντίκειται όχι μόνο στις παραπάνω σαφείς διατάξεις αλλά και στον σκοπό τους και τη λογική ερμηνεία τους. Επισημαίνεται εξ άλλου με ιδιαίτερη έμφαση ότι η μη καταβολή αποδοχών αποτελεί ποινικό αδίκημα (α.ν. 690/1945), το οποίο μάλιστα στις κρίσιμες στιγμές που βιώνουμε έχει προσλάβει ιδιαίτερη κοινωνική απαξία.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως έχει κρίνει σχετικά και το ίδιο το αρμόδιο προς τούτο όργανο που προβλέφθηκε στον ν. 3068/2002 (Συμβ.Α.Π. 3/2006), οι αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων δεν υπάγονται στη διαδικασία του νόμου αυτού (3068/2002), αλλά το Δημόσιο υποχρεούται σε συμμόρφωση προς τις αποφάσεις αυτές αποκλειστικά και μόνο κατά τις διατάξεις του άρθρου 700 επ. Κ.Πολ.Δ σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 232^Α Π.Κ.

Ανεξαρτήτως των προεκτεθέντων πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως έχει ήδη επισημανθεί στην Έκθεση της Β' Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών, Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμων της Βουλής, οι ως άνω διατάξεις εγείρουν διάφορα ευρύτερα ζητήματα συμβατότητάς τους προς υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις του Συντάγματος και της Ε.Σ.Δ.Α.

Ειδικότερα ανακύπτει το ζήτημα εάν η ως άνω ρύθμιση εισάγει υπέρμετρο περιορισμό κατά την εφαρμογή της διάταξη του άρθρου 94 παρ. 4 εδ. β' Σ. και αντιστοίχως συρρικνώνει δυσανάλογα τα δικαιώματα του νικήσαντος αντιδίκου του

Δημοσίου που απορρέουν από αυτήν καθώς και από τις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 και 95 παρ. 5 Σ., σε συνδυασμό με τα άρθρα 6 παρ. 1 και 13 της Ε.Σ.Δ.Α. και 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α. Ο εν λόγω προβληματισμός θα καθίστατο εντονότερος αν καταλαμβάνονταν απαιτήσεις των εργαζομένων από την εργασία τους, αφού κατά την κοινή πείρα οι εργαζόμενοι κατά τεκμήριο δεν έχουν την απαιτούμενη πιστοληπτική ικανότητα για να λάβουν εγγυητική επιστολή από τράπεζα, πολύ περισσότερο κατά την κρίσιμη περίοδο που διανύουμε, με πιθανό αποτέλεσμα καμία τράπεζα (για αυτόν, αλλά και για τυχόν άλλους λόγους) να μην δέχεται να εκδώσει εγγυητική επιστολή, ούτε καν για το ήμισυ του ποσού. Ως εκ τούτου η επιβολή του ως άνω βάρους θα ήταν υπέρμετρα επαχθής και θα καθιστούσε κατά βάση αδύνατη την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων που δικαιώνουν εργαζομένους. Βλ. ανάλογους προβληματισμούς και στις παρατηρήσεις επί της σχετικής διατάξεως στην Έκθεση της Β' Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών, Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμων της Βουλής. Ο δε αποκλεισμός ειδικά των εργαζομένων από το πεδίο εφαρμογής των επίμαχων διατάξεων του ν. 3068/2002 επιβάλλεται και από το άρθρο 22 παρ. 1 Σ.

Μάλιστα, ιδιαίτερα έντονο θα καθίστατο το ανωτέρω πρόβλημα αν καταλαμβάνονταν οι αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων που υποχρεώνουν το Δημόσιο-εργοδότη σε καταβολή αποδοχών εργαζομένων. Τούτο, διότι οι αποφάσεις αυτές προκειμένου να χορηγήσουν ασφαλιστικό μέτρο ρύθμισης της εργασιακής κατάστασης των εργαζομένων ή προσωρινής επιδίκασης αποδοχών τους κρίνουν ότι υφίσταται επικείμενος κίνδυνος ως προς την εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων για τη διαβίωση του εργαζομένου και ενδεχομένως της οικογένειάς του. Αυτό ασφαλώς σημαίνει ότι η τυχόν επιβολή του βάρους της εγγυητικής επιστολής στον δικαιωθέντα με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων εργαζόμενο θα αντέφασκε πλήρως με τους όρους χορήγησης σε αυτόν προσωρινής δικαστικής προστασίας και θα οδηγούσε στη ματαίωσή της, αντίθετα προς τις ως άνω υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις.

Ζήτημα ανακύπτει επίσης, ως προς τη στέρηση διάθεσης εκείνων των περιουσιακών στοιχείων του εντολέα της εγγυητικής επιστολής τα οποία ενδεχομένως έχει δεσμεύσει η τράπεζα, προκειμένου να προχωρήσει στην έκδοση εγγυητικής επιστολής (λ.χ. δέσμευση χρηματικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό, εγγραφή προσημείωσης υποθήκης σε ακίνητο, κ.λπ.), χωρίς μάλιστα να προβλέπεται υποχρέωση του Δημοσίου, εφόσον ηττηθεί και αμετακλήτως, προς αποζημίωση του αντιδίκου για τη ζημία που υπέστη από την προσωρινή στέρηση των περιουσιακών του στοιχείων. Βλ. επίσης τις παρατηρήσεις επί της σχετικής διατάξεως στην Έκθεση

της Β' Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών, Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμων της Βουλής.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση εισάγει προνόμιο υπέρ του Δημοσίου. Προνόμια υπέρ του Δημοσίου ως διαδίκου έχουν κριθεί από το Ε.Δ.Δ.Α. αντίθετα προς διατάξεις της Ε.Σ.Δ.Α. και Πρόσθετων Πρωτοκόλλων αυτής (βλ. ενδεικτικά ΕΔΔΑ 11.1.2001 Πλατάκος, ΝοΒ 2001, 765, ΕΔΔΑ 11.12.2003 Καραχάλιος, ΕΔΔΑ 22.5.2008 Μειδάνης, ΕΔΔΑ 25.6.2009 Ζουμπουλίδης). Υπό αυτήν την έννοια ανακύπτει το ζήτημα, αν και κατά πόσον η σχετική ρύθμιση μπορεί να θεωρηθεί συμβατή τόσο προς τα άρθρα 4 παρ. 1, 20 παρ. 1, 94 παρ. 4 και 95 παρ. 5 Σ. όσο και προς τα άρθρα 6 παρ. 1 και 13 της Ε.Σ.Δ.Α. και το άρθρο 1 του Π.Π.Π. αυτής.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΑΝΤΩΝΗΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ